

W punkcie 1 Uzasadnienia autorzy projektu piszą: „Projekt dostosowuje system prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. (sygn. akt P 20/16)”.

Przedstawiony projekt ustawy nie prowadzi do realizacji Wyroku TK P20/16.

Wyrok TK (sygn. akt P 20/16) brzmi:

„Art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Wyrok TK jest precyzyjny: dotyczy „kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy”.

W Wyroku TK jest mowa o NABYCIU prawa do emerytury, a nie o ZŁOŻENIU WNIOSKU.

Tymczasem w projekcie ustawy, w Art. 1 zaproponowano zapis, że w ustawie (Dz. U z 2018, poz. 1270) dokonuje się zmian w art. 25 przez dodanie art. 1ba po art. 1b o treści:

„1ba. Przepisu ust. 1b nie stosuje się do ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie wniosku złożonego przed dniem 6 czerwca 2012 r., a uprawnienie do emerytury, o której mowa w art. 24, uzyskali po 2012 r.”.

Zapis „którzy pobrali emeryturę na podstawie wniosku złożonego przed dniem 6 czerwca 2012 r” - jest niezgodny z Wyrokiem TK, ponieważ stanowi warunek w nieuprawniony sposób ograniczający zakres tego orzeczenia.

W rezultacie projekt nie obejmuje niektórych kobiet urodzonych w 1953 roku, dla których stosowanie art. 25 ust. 1b – zgodnie z Wyrokiem TK – jest niezgodne z Konstytucją.

Kobieta urodzona w 1953 roku, która 1 lipca 2012 roku przeszła na wcześniejszą emeryturę na podstawie wniosku złożonego 5 czerwca 2012 roku – będzie objęta zakresem proponowanego przepisu.

Kobieta urodzona w 1953 roku, która 1 lipca 2012 roku przeszła na wcześniejszą emeryturę na podstawie wniosku złożonego 6 czerwca 2012 – już nie.

Tymczasem obie są objęte Wyrokiem TK - przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Niezrozumiałe więc jest, dlaczego data złożenia wniosku miałyby różnicować ich sytuację prawną – mają takie same prawa nabyte, przeszły na emeryturę na podstawie tych samych przepisów, w tym samym czasie.

Proponowany przepis będzie w dalszym ciągu „niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

I oczywiście dodatkowo niezgodny z Wyrokiem TK (sygn. akt P 20/16).

Uzasadnieniem dodania tego warunku – zdaniem twórców projektu – jest posiadanie przez emerytów składających wnioski od dnia 6 czerwca 2012 roku „obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną”.

Przyjęte przez twórców założenie - że emerytki urodzone w 1953 roku miały realną szansę, aby już 6 czerwca 2012 roku mieć wiedzę o zastawionej przez ustawodawcę pułapce art. 25 ust. 1b – jest błędne.

Data 6 czerwca 2012 roku to data publikacji w Dzienniku Ustaw znowelizowanej ustawy emerytalnej.

W tym momencie posiadaczami „obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną” byli wyłącznie twórcy procesu legislacyjnego. Nawet gdyby obywatele już w dniu publikacji w Dzienniku Ustaw przystąpili do czytania i analizowania zapisów nowej ustawy emerytalnej, to posiadaczami „obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną” mogli się stać dopiero po pewnym czasie.

Dzień publikacji ustawy to data, od której stało się dostępne źródło wiedzy, ale w żadnym wypadku nie można twierdzić, że przyszli emeryci stali się w tym dniu posiadaczami tej wiedzy. To tak jakby uznać, że moment kupienia podręcznika oznacza posiadanie wiedzy niezbędnej do zdania egzaminu.

Pierwsze informacje na ten temat pojawiły się w przestrzeni publicznej (i to w ograniczonym zasięgu medialnym) dopiero późną jesienią 2012 roku.

A ZUS oficjalnie zakomunikował o skutkach znowelizowanej ustawy emerytalnej - w tym o art. 25 ust. 1b – dnia 2 stycznia 2013 roku, a więc następnego dnia po jej wejściu w życie. I tę datę można uważać jako moment posiadania realnej, czyli „obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną”.

Chyba że twórcy projektu potrafią dowieść, że były podejmowane konkretne działania, które mogłyby uzasadniać twierdzenie, że osoby przechodzące na „wcześniejsze emerytury” od dnia 6 czerwca 2012 były posiadaczami „obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną”.

W związku z powyższym, proponowane przez autorów brzmienie przepisu Art. 1ba jest niezgodne z Wyrokiem TK (i w konsekwencji z Konstytucją RP), ale również wprowadzenie warunku, który tą niezgodność stanowi, zostało oparte na błędnym założeniu.

Ponadto - w projekcie ustawy z senackiego druku nr 285 z roku 2016 był taki zapis:

(...) „1ba. Przepisu ust. 1b nie stosuje się do osób pobierających emeryturę na podstawie przepisów art. 46, art. 50, art. 50a, art. 50e, art. 184 ustawy lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, które nie nabyły uprawnienia do emerytury, o której mowa w art. 24, przed 1 stycznia 2013

r.”(<https://www.senat.gov.pl/download/gfx/senat/pl/senatdruki/8054/druk/285.pdf>)

Dlaczego więc twórcy projektu nie proponują tego przepisu, który już był przedmiotem prac legislacyjnych?

Takie brzmienie projektu byłoby zgodne z Wyrokiem TK.